

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Anna Kalata

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 4.07.07

nr. 4694 podpis

Warszawa, dnia 02.07.07

DRP-I-0700-¹...-EF/07

SECRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 5.07.07
nr. 6058 podpis

Pan

Bogdan Michał Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na interpelację Pana senatora Romana Ludwiczaka w sprawie planów resortu dotyczących rozwiązań, jakie trzeba zastosować w celu poprawy sytuacji na rynku pracy, w szczególności w zawodach budowlanych uprzejmie informuję, że priorytetem Rządu są działania zmierzające do tworzenia dobrych miejsc pracy oraz ich utrzymania, czego skutkiem będzie zmniejszanie się bezrobocia.

Notowany w ostatnich latach wysoki wzrost gospodarczy, jak również szereg innych czynników w postaci: wzrostu liczby aktywizowanych bezrobotnych, zwiększonej liczby ofert pracy, wzrostu zainteresowania podejmowaniem własnej działalności m. in. przez osoby bezrobotne, możliwości wykorzystywania funduszy UE oraz poprawy jakości zasobów pracy poprzez zwiększanie się liczby ludności legitymującej się dyplomami wyższych uczelni wpływają na zachodzenie korzystnych zmian na rynku pracy. Utrzymywanie się wysokiego wzrostu gospodarczego, jak również podejmowane działania aktywizujące bezrobotnych i wysokie zapotrzebowanie na pracowników zgłaszane przez pracodawców z pewnością spowodują dalsze pozytywne zmiany na rynku pracy. Tendencja ta powinna utrzymać się również w kolejnych latach

przede wszystkim z uwagi na prawdopodobny wzrost zatrudnienia w związku z organizacją przez Polskę EURO 2012, ale niestety brak jest szacunków dotyczących wielkości zapotrzebowania na pracowników. Niemniej jednak wysokie jest prawdopodobieństwo, że stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu 2008 r. spadnie poniżej 10%.

Ważnym problemem polskiego rynku pracy jest coraz częściej sygnalizowany brak pracowników posiadających konkretne kwalifikacje, np. budowlane. Ma to miejsce w sytuacji nadal wysokiego poziomu bezrobocia, ale pamiętać należy, że niemal 50% zarejestrowanych bezrobotnych pozostaje bez pracy ponad 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się, a tym samym utraciło posiadane kwalifikacje. Należy zauważyć, że niedobór pracowników w sekcji budownictwo w sytuacji dynamicznego rozwoju tej branży wynika przede wszystkim z faktu wzrastającego zapotrzebowania na pracowników budowlanych. Trudności potęguje również fakt wyjazdów do pracy za granicę wielu pracowników z tej branży. Zarejestrowani bezrobotni ze względu na często długotrwałe pozostawanie bez pracy i wynikającą z tego utratę kwalifikacji zawodowych lub też brak doświadczenia zawodowego nie wzbudzają zainteresowania pracodawców poszukujących doświadczonych i wysoce wykwalifikowanych pracowników, którzy posiadają ponadto np. specjalne uprawnienia i znają nowe technologie. W tym wypadku podkreślić należy istotną rolę jaką ma do spełnienia system edukacji, gdyż właśnie załamanie systemu kształcenia w zawodach budowlanych można wskazać jako jeden z powodów niedoboru wykwalifikowanych pracowników na polskim rynku budowlanym. Praca w budownictwie poza faktem, że wymaga specyficznych umiejętności zawodowych, najczęściej jest ciężką pracą fizyczną wykonywaną w trudnych warunkach atmosferycznych, a w wielu przypadkach wymaga bądź długich dojazdów do pracy, bądź konieczności ciągłej zmiany miejsca pobytu w związku z wykonywanymi obowiązkami. Jest to jeden z powodów niskiego zainteresowania bezrobotnych pracą w firmach budowlanych.

Wychodząc naprzeciw tym problemom, w czerwcu 2007 r. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej uruchomiło dwa programy „Inwestycje w kwalifikacje deficytowe na rynku pracy” oraz „Praca dla młodych – Dobry Start”. Na ich realizację przeznaczono 180 mln zł. Program „Inwestycje w kwalifikacje deficytowe na rynku pracy” jest skierowany m.in. do osób długotrwałe bezrobotnych, osób powyżej 50 roku życia i samotnie wychowujących przynajmniej jedno dziecko do 7 roku życia. Ma im pomóc w znalezieniu pracy, dzięki podniesieniu kwalifi-

kacji lub zdobyciu nowych umiejętności. Jest realizowany w ścisłej współpracy Powiatowych Urzędów Pracy, samorządów i organizacji pracodawców. Na jego realizację przeznaczono 120 mln zł. Zamierzeniem Programu IKD jest aktywizacja osób znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, pomoc pracodawcom w pozyskaniu pracowników o pożądanych kwalifikacjach. Zogniskowanie działań programu wokół szkoleń z obszaru zawodów tzw. deficytowych na rynku pracy powinno zaowocować wysoką efektywnością realizowanych projektów, mierzoną podjęciem przez uczestników zatrudnienia lub działalności gospodarczej. Środki z rezerwy Funduszu Pracy w ramach Programu IKD są przeznaczone na projekty obejmujące następujące formy aktywizacji:

- szkolenia zawodowe i ogólne, w tym z zakresu umiejętności poszukiwania pracy,
- szkolenia, a po nich programy stażu lub przygotowania zawodowego w miejscu pracy,
- przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej lub założenie spółdzielni socjalnej, albo na utworzenie miejsca pracy, połączone ze szkoleniem bezrobotnych.

Programy szkoleń w zgłaszanych projektach mogą obejmować zarówno kształtowanie umiejętności zawodowych, jak i ogólnych, niespecyficznych dla zawodu, ale ułatwiających uzyskanie zatrudnienia, np. umiejętności komputerowe, umiejętności prowadzenia własnego biznesu, podstawy języka obcego, umiejętności poszukiwania pracy, itp. Ponadto urzędy pracy mogą wykorzystać środki z rezerwy Funduszu Pracy na projekty oferujące inne formy wsparcia inwestowania w kwalifikacje przez osoby bezrobotne zarejestrowane w urzędach pracy.

Uczestnikami projektów aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach Programu „Praca dla Młodych – Dobry Start” będą młodzi bezrobotni do 25 roku życia, mający trudności ze znalezieniem pracy. Dodatkowo na staże będą mogli być kierowani bezrobotni absolwenci szkół wyższych do 27 roku życia. W Programie powinni uczestniczyć przede wszystkim młodzi ludzie pozostający w rejestrach bezrobotnych krócej niż 3 miesiące. Na ten program przeznaczono 60 mln zł. Program Praca dla Młodych - Dobry Start ma na celu zwiększenie szans młodych ludzi na uzyskanie pierwszego doświadczenia zawodowego oraz objęcie działaniami aktywizującymi. Program nakierowany jest na wzmocnienie znaczenia umiejętności kluczowych z punktu widzenia dalszej ścieżki zawodowej oraz promocję pracy i przedsiębiorczości. Warunkiem skorzystania przez urzędy pracy ze środków rezerwy Funduszu Pracy w ramach programu „Praca dla Młodych - Dobry Start” będzie przygotowanie Indywidualnych Planów Działań dla młodych ludzi i zaplanowanie wydatków na realizację działań zgodnych z tymi planami. Środki

z rezerwy Funduszu Pracy będą mogły być przeznaczone na realizację Indywidualnych Planów Działań, tj. na: staż, szkolenia, w tym z zakresu umiejętności poszukiwania pracy, sfinansowanie kosztów egzaminów umożliwiających uzyskanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, uprawnień lub tytułów zawodowych oraz koszty uzyskania licencji zawodowych, udzielanie pożyczek szkoleniowych, przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej, założenie spółdzielni socjalnej, albo na utworzenie miejsca pracy dla uczestnika programu.

Naprawa sytuacji na rynku pracy, w tym również budowlanym, wymaga wspólnych i skoordynowanych działań kilku resortów, ale istotną kwestią jest też zmiana nastawienia i oczekiwań pracodawców, którzy przede wszystkim powinni aktywnie włączyć się w rozwiązanie zaistniałego problemu - uczestniczyć w określaniu właściwych kierunków kształcenia, czy przekwalifikowań tak by były one dostosowane do przewidywanego zapotrzebowania, stwarzać szansę zatrudnienia osobom bez doświadczenia zawodowego i proponować takie formy zatrudnienia, by oferty pracy stały się atrakcyjniejsze. Pracodawcy muszą zrozumieć, że właściwe traktowanie pracowników i godziwe wynagradzanie zachęci ich do pracy w Polsce. Powinni oni dostrzegać konieczność inwestowania w szkolenia i wspieranie rozwoju zawodowego pracowników, by w efekcie zatrzymać ich w firmie.

Tworzenie miejsc pracy wiąże się również z odpowiednim rozwojem systemu płac – dostosowanym do zmian produktywności pracy, cyklu gospodarczego oraz sytuacji na rynku pracy. Krajowy Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na 2007 rok przewiduje wsparcie przedsiębiorstw w realizowaniu inwestycji i tworzeniu nowych miejsc pracy oraz promocję i wspieranie inicjatyw i rozwiązań służących rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia oraz budowie postaw kreatywnych i zwiększaniu aktywności zawodowej.

Jednocześnie odnosząc się do działań podejmowanych przez Ministerstwo na rzecz pozyskiwania pracowników zagranicznych – pragnę poinformować, iż trwają prace mające na celu opracowanie założeń polskiej polityki migracyjnej w zakresie migracji zarobkowych. Jednym z istotniejszych elementów tych działań jest rozpoznanie aktualnej sytuacji w zakresie społeczno-gospodarczej roli migracji. Ministerstwo zleciło przeprowadzenie stosownych prac badawczych Ośrodkowi Badań nad Migracjami Uniwersytetu Warszawskiego. W ramach tych badań dokonane zostaną m.in. analizy zmierzające do określenia skali zapotrzebowania na zagraniczną siłę roboczą oraz źródeł ich pozyskiwania. W ramach prac nad polską polityką migracyjną stworzone zostaną także mechanizmy sprzyjające podejmowaniu pracy w Polsce przez

cudzoziemców o wysokich, specjalistycznych kwalifikacjach niezbędnych dla naszej gospodarki. Zostaną też opracowane środki przeciwdziałające niekontrolowanemu napływowi zagranicznej siły roboczej na polski rynek pracy oraz poprzez Polskę do innych państw UE.

W ramach prowadzonych prac rozważane są różne warianty rozwiązań uwzględniające zarówno rzeczywiste potrzeby krajowego rynku pracy jak i poziom rejestrowanego bezrobocia.

Znaczącym wsparciem dla działań podejmowanych przez Ministerstwo będzie utworzony w bieżącym roku międzyresortowy Zespół ds. Migracji. Pełni on rolę organu doradczego Prezesa Rady Ministrów, a jednym z podstawowych jego celów będzie inicjowanie działań oraz zapewnienie koordynacji zadań realizowanych przez organy administracji rządowej w zakresie problematyki migracji. Podstawowym tematem omawianym na najbliższym posiedzeniu Zespołu, które planowane jest w drugiej połowie czerwca br. będą problemy kadrowe polskiej gospodarki oraz możliwości uzupełnienia deficytu siły roboczej poprzez wprowadzanie ułatwień w zatrudnianiu pracowników zagranicznych.

Ministerstwo ma świadomość, że realizacja planowanych zamierzeń będzie procesem długofalowym, a uzyskanie odczuwalnych efektów wymaga czasu. Dlatego też równoległe podejmowane są działania o charakterze doraźnym, pozwalające na stosunkowo szybkie złagodzenie skutków braku krajowej siły roboczej. Przygotowywane zostały kolejne korekty przepisów ułatwiające cudzoziemcom dostęp do polskiego rynku pracy. Rozszerzony wkrótce zostanie katalog wyjątków pozwalający na zatrudnianie cudzoziemców (także w zawodach budowlanych) bez obowiązku uzyskiwania zezwolenia na pracę. Skorzystają z tego ułatwienia obywatele państw graniczących z Polską, wykonujący pracę krótkoterminową (na okres do trzech miesięcy w ciągu kolejnych sześciu miesięcy) we wszystkich rodzajach działalności. Obecnie takie możliwości istnieją jedynie w sektorze rolnym. Oczekujemy także uchwalenia przez Sejm RP noweli ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która pozwoli na radykalne obniżenie opłat wnoszonych obecnie przez pracodawców przy składaniu wniosku o zezwolenie na pracę.

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej utrzymuje kontakty z ukraińskim resortem pracy w zakresie przepływu pracowników. Przygotowany został projekt nowego protokołu wykonawczego do bilateralnej umowy rządowej o wzajemnym zatrudnieniu zawartej w 1994 r. Uzgodniony został na szczeblu ekspertów projekt procedur i obiegu dokumentów ułatwiających przekazywanie ofert pracy polskich pracodawców obywatelom Ukrainy. Uwzględniono w nim

zarówno przypadki podejmowania pracy krótkoterminowej bez obowiązku posiadania zezwolenia na pracę, jak i inne formy zatrudnienia. Po okresie wakacyjnym planujemy kolejną rundę rozmów eksperckich uwzględniających także potrzeby polskiego budownictwa wynikające z przygotowań do EURO 2012.

Z poważaniem

MINISTER PRACY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ
Anna Kalata
Anna Kalata